

"Missies in het buitenland zijn verrijkend"

Zo'n zes jaar geleden liep de theologie-studente Godelieve van der Baan-Scholten stage binnen onze parochiegemeenschap. Zij ging voor in woord- en communievieringen en zorgde ervoor dat enkele muzikale tieners een bandje vormden. Dat bandje luisterde de toenmalige jongerenvieringen op. Hoe is het Godelieve sindsdien vergaan?

"Ik ben opgegroeid in Huizen", vertelt Godelieve (29), "In een gezin waarin mijn vader werkte en mijn moeder thuis was. Op zondag naar de kerk gaan was vanzelfsprekend.

Bidden voor het eten was normaal en na het eten lezen we dagelijks uit de bijbel. Alle drie de kinderen zijn misdienaar geweest en ik heb jaren in het kinderkoor gezongen." De stap om theologie te gaan studeren was dan ook niet zo groot.

Stagejaar in de Emmaüsparochie

Godelieve: "Ik studeerde in Utrecht theologie. Het voorlaatste jaar is op praktische vaardigheden gericht. Je moet voorgaan in woord- en communievieringen, een aantal keren preken, catechese geven en de opleiding stelt als voorwaarde dat iedere stagiaire één project in de parochie start. In overleg met de opleiding kwam ik in de Emmaüsparochie terecht waar Leo Geurts mij destijds begeleidde. Ik leerde in dat jaar de Egidius-gemeenschap kennen. Dat was voor mij inspirerend en verrijkend: ik leerde hoe je vandaag de dag radicaal christen kunt zijn: Door tegelijk je bron te zoeken in vieringen en actief om te zien naar mensen die door de samenleving worden verdrukt, zoals eenzame mensen."

Eerste werkervaring

In het laatste jaar van de theologiestudie studeerde Godelieve in Erfurt, de plaats waar Luther monnik was en zijn kritiek op de toenmalige praktijk in de katholieke kerk ontwikkelde. De studenten hadden les in de zaal waar Luther zijn afstudeerwerk verdedigde. Een prachtige plek die tegen de kathedraal is aangebouwd. Inmiddels had Godelieve haar man Erik in Utrecht ontmoet. Zij waren samen lid van een oecumenisch studentengroepje. Erik switchte van de protestante theologieopleiding naar de katholieke versie. Ze trouwden in 2010. Vervolgens hebben zij korte aanstellingen gehad in parochies in Zuidwest Drenthe en Noordoost Salland. Tijdens dat laatste dienstverband woonden zij in Dalfsen en daar is hun zoon Boaz geboren.

Fidesco

Op vakantie in de Centraal-Afrikaanse Republiek leerden Godelieve en Erik een Frans echtpaar kennen. Zij werkten daar als missionarissen namens de organisatie Fidesco (www.fidesco.nl). Fidesco stuurt mensen voor twee jaar uit naar een ontwikkelingsland zodat zij daar hun kennis en kunde kunnen delen met de lokale bevolking. Daar tegenover staat dat Fidesco voor hen het vliegticket, medische verzekeringen en een maandelijks bijdrage betaalt. Daarmee kunnen de mensen een bescheiden bestaan hebben. "Het intrigeerde ons dat ook leken als missionarissen kunnen worden uitgezonden", vervolgt Godelieve, "Wij hebben altijd al een hart voor de wereldkerk gehad. Overal ter wereld verloopt de viering op dezelfde wijze. Wij voelden ons geroepen om bij te dragen aan de eenheid binnen de wereldkerk en wilden ons, als gezin, inzetten voor de minderbedeelden. Wij meldden ons eind 2011 aan bij Fidesco."

Migrantenpastoraat in São Paulo

"Na een goede voorbereidingstijd werden wij met Boaz, van een paar maanden oud, uitgezonden naar São Paulo in Brazilië. Wij werkten onder andere in het opvanghuis de 'Casa do Migrante'. Migranten die in São

Paulo aankomen, kunnen een tijdje in de Casa verblijven. Meestal zolang de aanvraag van hun verblijfs- en werkvergunning duurt, soms langer als de omstandigheden daarom vragen: zwangere vrouwen, zieken, vluchtelingen mogen langer blijven." De Casa do Migrante staat onder toezicht van de missionarissen van Sint Carolus, in de volksmond Scalabrinianen genoemd. Zij hebben als roeping te werken met migranten. Dat doen zij inmiddels in dertig landen.

Werkzaamheden in de Casa

De slaapzalen van de Casa do Migrante zijn slechts op een beperkt aantal uren open, doucheruimtes ook. Het echtpaar zag erop toe, dat de boel op orde bleef en zij waren het aanspreekpunt. Iedereen was vreemd in de stad, dus waren er veel vragen te beantwoorden. Waar moet ik naar toe als ik buikpijn of kiespijn heb? Ik ben volgende maand uitgerekend, waar kan ik bevallen? Ik zoek werk, hoe vind ik dat? Sommigen hadden huwelijksproblemen, of wilden praten over de kinderen die in het thuisland waren achtergelaten. De meeste gesprekken gingen in het Frans. Portugees was voor nagenoeg iedere nieuweling een probleem. Omdat de collega's van Godelieve en Erik alleen Portugees en Spaans spraken, lag hier voor hen een taak: Toenadering zoeken, vertalen waar dat nodig was en helpen een sfeer te scheppen waar mensen zich thuis voelden.

Hoogtepunt van São Paulo

"Veel hulp aan de migranten vond plaats op het terrein van de kerk, maar de parochie, die daar samenkomt, leeft langs de migranten heen. Een aantal keren lukte het ons om de migranten te betrekken in vieringen en hun uit te nodigen voor de Eucharistische aanbidding. Na verloop van tijd gingen sommige migranten ook zelf mee de straat op om voorbijgangers met een kaarsje uit te nodigen om de kerk binnen te gaan om zo God te ontmoeten. Dat vond ik echt een hoogtepunt", aldus Godelieve, "Wel waren er natuurlijk dingen die moeilijk waren. São Paulo is een grote leuke stad met veel lawaai en geweld. Het dichtstbijzijnde bos was op twee dagreizen. Ik zou niet willen dat Boaz daar zijn hele jeugd moet doorbrengen."

Vervolg in Dili

Na ruim een jaar ging de missie van het gezin Van der Baan door in Dili, Oost-Timor. In Dili schreven zij mee aan een opleidingsplan voor de priesterkandidaten op het grootseminarie. Ze ontwikkelden onder andere een plan om priesterkandidaten maatschappelijke stages te laten doen. Er zijn in Timor meer priesterkandidaten dan opleidingsplaatsen.

In oktober 2013 kon daarom een groep van 44 kandidaten niet aan de priesteropleiding beginnen. In plaats van hen terug te sturen naar hun thuisparochie, stelden Erik en Godelieve voor om hun een jaar lang maatschappelijke stages te laten doen, opdat de priesterkandidaten engagement zouden ontwikkelen met mensen die door de samenleving worden verdrukt. Bijvoorbeeld met straatkinderen, prostituees, mensen met HIV, gehandicapten, homoseksuelen en anderen die gediscrimineerd worden. "Het was een voorrecht om een bijdrage te mogen leveren aan de opleiding van toekomstige priesters. Wel vond ik in Dili een krantenartikel van de bisschop zwaar te verteren. Hij schreef dat Timorezen buitenlanders moeten wantrouwen omdat buitenlanders het katholiek geloof willen kapotmaken. Ik ben ervan overtuigd dat Jezus ons roept tot eenheid, niet tot het aanzetten tot wantrouwen", stelt de goedlachse Godelieve. Het gezin Van der Baan woonde destijds op het grootseminarie. In juni van dit jaar keerden zij naar Nederland terug.

Geen zorgen

Boaz was nog geen jaar oud toen het stel vertrok. "Het maakte ons niet uit waar hij in zijn Maxi-Cosi lag. Wij hebben ons geen zorgen gemaakt. Fidesco regelt een goede ziektekostenverzekering en overal op de wereld zijn bekwame artsen. In Oost-Timor moesten we voorzorgsmaatregelen nemen tegen muggen en in São Paulo gingen we 's avonds niet de straat op omdat onze wijk onveilig was."

Leermomenten

"Ik vind missies in het buitenland zeer verrijkend. Ik heb vooral geleerd dat ontwikkeling van volken niets te maken heeft met het maken van een asfaltweg of het bouwen van een ziekenhuis. Ontwikkeling gaat over het zelfstandig en kritisch leren denken. Ik zou iedereen aanraden om twee jaar als missionaris de wereld in te trekken. Dat is een verrijkende ervaring die je leven in een ander perspectief zet. En bovendien kun je praktisch van dienst zijn op plekken waar men om assistentie vraagt. Dat is echt bevredigend."

Zelf op missie?

Bent u na het lezen van dit interview zelf enthousiast geraakt om op missie te gaan? Fidesco stuurt mensen ouder dan 21 jaar uit, single, getrouwd (met of zonder kinderen) of gepensioneerd, die een vakopleiding hebben afgerond. Ieder beroep is welkom. Al meer dan 1200 mensen gingen u voor. De organisatie draait volledig op giften. Kijkt u voor meer informatie op www.fidesco.nl.